

Sak 6: Uttalelser

U1: Solidaritet og ansvar i møtet med global uro

Vi står i en tid preget av alvorlige internasjonale konflikter, både i Midtøsten og Europa. Den pågående krigen mellom Israel og Hamas, og Hizbollah i Libanon har eskalert siden oktober 2023, med daglige rakettangrep og store sivile tap. Samtidig ser vi en intensivering av krigen i Ukraina, hvor russiske styrker rykker raskt frem.

Med valget av Donald Trump som president i USA, står vi overfor en ny æra av usikkerhet. Trump har tidligere vist en tendens til å støtte Israel og Saudi-Arabia sterkt, samtidig som han har ført en hard linje mot Iran. Dette kan føre til en ytterligere eskalering av konflikten i Midtøsten, med potensielt ødeleggende konsekvenser for regionen.

I Gaza, Palestina har konflikten mellom Israel og Hamas ført til en humanitær krise av enorme proporsjoner. Siden oktober 2023 har nesten 47 000 palestinere blitt drept, og to millioner mennesker er drevet på flukt. Den israelske blokaden har ført til mangel på mat, medisiner og andre nødvendigheter, noe som har forverret situasjonen ytterligere.

I tillegg har vi i år vært vitne til en direkte militær konfrontasjon mellom Iran og Israel for første gang. I april 2024 lanserte Iran et massivt luftangrep mot Israel, med over 300 droner, kryssermissiler og ballistiske missiler. Selv om de fleste av disse ble avskåret av Israels luftforsvar, markerer dette en farlig eskalering som kan trekke hele regionen inn i en bredere konflikt

I Europa kan Trumps politikk føre til press på NATO-allierte og en mulig svekkelse av støtten til Ukraina. Dette kan gi Russland en fordel i konflikten og true stabiliteten i hele regionen.

Vi må også adressere den åpenbare dobbeltmoralen i vestens tilnærming til disse konfliktene. Mens vestlige land raskt fordømmer Russlands handlinger i Ukraina og krever respekt for

27 menneskerettigheter og folkeretten, ser vi en annen holdning når det gjelder Israel og Gaza.
28 Vestlige ledere har ofte unnlatt å kritisere Israels handlinger, til tross for omfattende brudd på
29 menneskerettighetene og folkeretten.

30 Denne dobbeltmoralen undergraver vestens troverdighet og svekker vår posisjon på den
31 globale scenen.

32 Norge må stå fast på våre verdier om fred og diplomati. Vi må:

33 1. Styrke vår humanitære innsats: Øke støtten til sivile som lider under krigene, både i
34 Midtøsten og Ukraina. Dette inkluderer medisinsk hjelp, matforsyninger og beskyttelse av
35 sivile.

36 2. Fremme diplomatiske løsninger: Arbeide aktivt i internasjonale fora for å fremme
37 fredsforhandlinger og en diplomatisk løsning på konfliktene. Norge har en lang tradisjon for å
38 være en brobygger i internasjonale konflikter, og denne rollen er viktigere enn noen gang.

39 3. Stå opp for folkeretten: Sikre at alle parter respekterer internasjonal humanitær rett og
40 menneskerettigheter. Dette innebærer å fordømme krigsforbrytelser og støtte tiltak som
41 beskytter sivile.

42 4. Styrke vårt forsvar: Sikre at Norge er godt rustet til å møte sikkerhetstrusler, samtidig som
43 vi opprettholder vår forpliktelse til internasjonal fred og sikkerhet.

44 5. Følge ICJ sin dom: Norge, sammen med andre land, må følge Den internasjonale
45 straffedomstolens (ICC) arrestordre mot Benjamin Netanyahu og Yoav Gallant for
46 krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten begått i Gaza. Det er avgjørende at vi tar
47 denne dommen på alvor og arbeider for å sikre rettferdighet og ansvarlighet på den
48 internasjonale scenen.

49 La oss stå sammen i denne utfordrende tiden og arbeide for en verden preget av fred,
50 rettferdighet og solidaritet.

51

52 Forslagsstiller: Daud Amjad, Lillestrøm SV

53

54 **U2: Aldri sult som våpen - Norge må øke**
55 **sitt engasjement for Sudan**

56

57 Sultedød er når kroppen er så utsultet at den begynner å spise seg selv. Muskelvev fra vitale
58 organer brytes ned. Immunforsvaret kollapser. Organene svikter. Og du dør – til slutt – av en
59 enkel infeksjon eller av mangel på krefter til å puste. Hungersnød er når sultedød rammer
60 mange mennesker samtidig, i et avgrenset område, hver eneste dag, slik den gjør i Sudan.
61 Hungersnød er bekreftet i fem områder i Sudan og er forventet å spre seg til ytterligere fem
62 områder innen mai 2025. 24 millioner mennesker – halvparten av befolkningen – har akutt
63 behov for mat. Av disse står en og en halv million mennesker i fare for å dø av sult. Det ville
64 utgjort 27% av hele Norges befolkning. Hungersnøden i Sudan er menneskeskapt. Den er
65 resultat av den væpnede konflikten i landet som startet i april 2023. Både den sudanske
66 hæren (SAF) og den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF), som er hovedparter
67 i konflikten, bruker sult som våpen i sin krigføring. Matvarehjelp stanses. Nødhjelp blokkeres.
68 Barn og voksne dør. Men en tragedie som er menneskeskapt kan også stanses av
69 mennesker gjennom politiske virkemidler. Norge har engasjert seg i å motvirke
70 sultkatastrofen gjennom humanitær bistand og press. Men det er ikke nok.

71 Nødhjelpen fra Norge er doblet. Allikevel er den humanitære responsen kritisk
72 underfinansiert. Mindre enn halvparten av nødvendige midler er gjort tilgjengelig. Dette
73 tvinger hjelpeorganisasjoner som Flyktningshjelpen til å ta umulige valg. I slutten av 2024
74 måtte organisasjonen stenge et suppekjøkken i sultrammede Khartoum – en siste livline for
75 tusener. Ressursene de har til rådighet gjør det kun mulig å utsette, ikke hindre, sultedøden.

76 Utviklingsministeren har krevd av partene i konflikten at de må sørge for humanitær tilgang,
77 og at nødhjelpen må frem. Allikevel fører manglende oppmerksomhet rundt situasjonen –
78 både i Norge og internasjonalt – til en begrenset global respons, og til at kravene ikke skjærer
79 igjennom. Når verden forholder seg passiv gir det er kraftig signal til de skyldige om at de kan
80 fortsette som før.

81 Akershus SV krever:

- 82 · Umiddelbar stans i bruk av sult som våpen i krig, og et tydelig norsk lederskap i
- 83 innsatsen for å sikre en umiddelbar og varig våpenhvile
- 84 · At akutt og livreddende nødhjelp sikres tilgang til landet og til de trengende

85 · At Norge tar sitt ansvar som del av «Sudan-troikaen» på alvor og inntar en ledende rolle
86 internasjonalt for å sikre økt global mobilisering for å imøtekomme de enorme humanitære
87 behovene

88

89

90 Forslagsstiller: Eidsvoll SV

91

92 **U3: Ta klimaet på alvor med den «grønne** 93 **tusenlappen»!**

94

95 SVs strategi for grønn omstilling bygger på prinsippet om «dobbel effekt», dvs. at tiltak både
96 skal redusere utslipp og samtidig minske inntektsforskjellene. Det må derfor være en klar
97 kobling mellom økte energipriser og inntektsoverføringer som øker realinntekten til «de
98 mange» på bekostning av luksus-karbonforbruket til «de få».

99 For så lenge fossil energi er billig vil den bli brukt. Derfor må prisen på fossil energi øke
100 kraftig. Det er bare politisk «de mange» får økt realinntekt.

101 Derfor må SVs bærebjelke når det gjelder grønn omstilling, være grønn folkebonus. Men,
102 dersom vi skal ta klimatrusselen på alvor må bonusen opp på et helt annet nivå enn SV har
103 foreslått i sine alternative statsbudsjetter til nå. Tilbakebetalingen må være minst 1000 kroner
104 i måneden, «den grønne tusenlappen», dvs. 12.000 i året per person fra januar 2026.

105 Tilbakebetalingen bør også øke kraftig hvert år fram til 2030, om vi skal ha sjans til å nå
106 målene for utslippsreduksjoner. Tilbakebetalingen må gå rett inn på konto hver måned til alle
107 med oppholdstillatelse. Personer under 18 år får halv tilbakebetaling.

108 Norge må gå foran globalt ved å vise at det går an å nærme seg en riktig pris på fossile
109 brennstoff på en måte som gjør at folk med lave og normale inntekter tjener på det. . Effektiv
110 karbonprising er det som må til for å redusere etterspørselen og dermed produksjonen og
111 utslippene fra forbrenning av kull, olje og gass verden over.

112 Grønn omstilling får vi når «grønt» blir billig og «grått» blir dyrt. En sosialt rettferdig omstilling
113 får vi når «de mange» får bedre råd og «de få» får dårligere råd – samtidig som alle gjør
114 «grønne valg» i hverdagen og utslippene går merkbart ned hvert år.

115 Forslagstiller: Anders Ekeland, Bærum SV

116

117 U4: En ny politisk allianse

118 Bakgrunn

119 I 2021 var Rødt prinsipielt mot å gå inn i regjering. Nå har landsstyret i Rødt vedtatt at Rødt
120 kan delta i en regjering

121 For SV er spørsmålet om vårt forhold til «regjeringsspørsmålet» svært viktig. SV har både
122 vært i regjering med AP og SP, noe som ga et dramatisk fall i oppslutningen, fra om lag 14%
123 våren 2005, til hårfint over sperregrensen i 2011, 2013 og 2015. I 2017 gikk vi fra 4% på
124 våren (landsmøtet) til 6% i valget.

125 Det skyldes hovedsakelig «taktikken» med ufravikelige krav. Det ble ikke rød-grønt flertall så
126 taktikken med ufravikelig krav ble ikke satt på prøve. Foran valget i 2021 hadde SV hele 10
127 sentrale krav. Det skapte uklarhet om hva som var «godt nok» for SV. Helt korrekt så valgte
128 SV å ta et brudd i Hurdal.

129 Nytt i år er at AP og SP i flere viktige saker har søkt støtte for høyrepolitikk hos høyresiden.
130 Det gjelder som jordbruksoppgjøret og fiskekvotemeldingen. Nytt er det også at SV gikk
131 sammen med høyresiden og fikk til en del endringer i nasjonal transportplan

132 Meningsmålingene viser at SV, Rødt og MDG samlet er på størrelse med AP. Det er dermed
133 grunnlag for – og må skapes en ny politisk pol med utgangspunkt i SV og Rødt. En slik
134 politisk allianse vil få oppslutning fra venstresida i fag-, miljø-, kvinne- og
135 solidaritetsbevegelsen.

136 Bare en ny politisk allianse, med bred folkelig støtte kan gi Norge en ny kurs, dvs. drastiske
137 reduserer inntektsforskjellene og drastisk redusere utslippene og naturødeleggelsen.

138 Skal det skje må diskusjonen om regjeringsstrategien i partiene, i de folkelige bevegelsene
139 starte nå. Den kan ikke meisles ut gjennom samtaler i stortingskorridorene. SVs primære
140 oppgave fram mot landsmøter og LO kongress er å drive denne diskusjonen framover i

141 offentligheten. Det må fremmes en håndfull med særdeles viktige krav, som treffer folk
142 hjemme fordi de er viktig og veldig klare og konkrete. Krav som AP og SP ikke kan snike seg
143 unna.

144 Forslag til vedtak

145 Bærum SV ber landsstyret på sitt møte januar om å lage en plan for en diskusjon om en ny
146 politisk allianse og dens politiske grunnlag mellom SV og Rødt.

147 SV sentralt må umiddelbart innlede samtaler med Rødt om mulighetene å skape en slik
148 allianse. Det er formålstjenlig å få avholdt møter mellom SV og Rødt på alle nivåer. Hensikten
149 med disse møtene er å:

150 Komme fram til et felles forslag for «grønn folkebonus»

151 Avklare uenigheter i klimapolitikken som elektrifisering av sokkelen, karbonfangst, havvind,
152 hydrogensatsing.

153 På bakgrunn av disse diskusjonene forsøke å utarbeide en håndfull med betingelser å støtte
154 en ny regjering.

155 Se på mulighetene for å maksimere antall stortingsrepresentanter for de to partiene.

156

157 Parallelt bør det holdes møter med fagbevegelsen, miljøbevegelsen, kvinnebevegelsen og
158 andre folkelige bevegelser.

159

160 Forslagsstillere: Anders Ekeland, Bærum SV og Alice Nilsen, Eidsvoll SV

161

162 **U5: Forurensere må betale – ingen** 163 **subsidiesluk takk!**

164 Norsk klimapolitikk er preget av grønnvasking og grønne ønskedrømmer som karbonfangst,
165 hydrogen og elektrifisering av sokkelen.

166 Karbonfangst skulle for tjue år siden rense kull- og gasskraftverk, men den strømmen ble
167 altfor dyr i forhold til sol- og vind. I Norge ble den rød-grønne «månelandingen» til en ti
168 milliarders fiasko. Anlegget på Mongstad ble demontert! Langskip prosjektet er blitt utsatt
169 gang på gang på grunn fordi det er ikke vilje i næringslivet til å betale kostnadene hverken
170 ved investeringer eller drift. Oppstarten på prosjektet er blitt utsatt gjentatte ganger og
171 kostnadsoverskridelsene kommer på løpende bånd.

172 SV må ikke gå inn for det milliardsluket som karbonfangst er og vil forbli. Sementproduksjon,
173 kunstgjødsel og søppelforbrenning må fases ut med en stadig økende CO2 pris.

174 Sement kan erstattes av limtre, utslippsfritt stål, komposittmaterialer og andre grønne
175 materialer. Kunstgjødsel med høye utslipp kan erstattes av tradisjonell og ny organisk
176 gjødsel. Resirkulerbar emballasje, produkter designet for å resirkuleres kan redusere
177 søppelmengden dramatisk. Dette er veien å gå, ikke karbonfangst og lagring, som i tillegg til
178 å være dyrt, har geologologiske usikkerhetsmomenter.

179 Elektrifisering av sokkelen er grønnvasking, bare flytter utslipp og forlenger olje- og gass
180 produksjonen. SV må ikke tillate statlige og private investere å investere minst 100 milliarder i
181 å elektrifisere olje- og gassproduksjonen som må fases ut raskest mulig! Utslippene fra
182 produksjonen utgjør 2-3 prosent av totale utslipp. Det å redusere produksjonen raskest mulig
183 – selge mindre olje og gass er det som virkelig monner!

184 SV må ikke gå inn for en storstilt satsing på hydrogen. I Norge forsøkte man hydrogen biler,
185 en fullstendig teknologisk og økonomisk fiasko. Med stadige forbedringer i batteriteknologi og
186 alternativer som trolley-buss teknologi for tungtransport, vind, sol og batterier for skip, så er
187 det ingen tegn til at hydrogen blir en viktig energibærer. Kostnadene ved karbonfangst og
188 lagring gjør at hydrogen basert på naturgass blir veldig dyr. Grønt hydrogen ved elektrolyse
189 med fornybar strøm blir dyrt – bedre og lettere å bruke strømmen uten å gå veien om
190 hydrogen.

191

192 Det grunnleggende er at forurensning må koste og forurenser må betale kostnaden. For at
193 ikke prisstigningen som klima- og miljøavgifter skal bli sosialt urettferdige, så må
194 avgiftsinntektene fordeles på en progressiv måte. Økte avgifter på forurensende produksjon
195 vil gjøre fornybare og bærekraftige alternativer lønnsomme. Subsidier fjerner ikke de høye
196 profittene utvinning av fossil energi og bruke av fossilbaserte teknologier.

197 Store offentlige subsidier betyr at regningen blir betalt av «de mange» for problemer som er
198 skapt av «de få».

199

200

201 Forslagstiller: Anders Ekeland, Bærum SV

202

203 **U6: Akershus SV vil ha skattefri**

204 **barnetrygd**

205

206 Da barnetrygden ble innført i Norge i 1946 som en universell støtte til alle barn for at de skulle
207 få en bedre oppvekst, og bidra til bekjempelse av fattigdommen som rådet, var det mange
208 barn som fikk et bedre liv. Støtten kom uavhengig av foreldrenes inntekt, og var ment som et
209 tilskudd til forsørgelsen av barna. Dette gjelder i dag også.

210

211 Begrunnelsen den gang, for at dette skulle være en universell ordning, står seg fortsatt. Ingen
212 skulle stemples for å motta barnetrygd, og en universell ordning ble valgt i stedet for en egen
213 morsinntekt. Skattlegging av barnetrygden rokker ved denne tankegangen og prinsippet om
214 en universell ordning som skal hjelpe til med oppfostringen av alle barn og hindre den verste
215 barnefattigdommen.

216

217 SV har i denne stortingsperioden fått gjennomslag for at barnetrygden holdes utenfor
218 beregning av økonomisk sosialhjelp og andre ytelser hvor inntekt er en avgjørende del av
219 beregningsgrunnlaget. Om barnetrygden regnes som skattbar inntekt, vil man ikke lenger
220 kunne gjøre dette. Foreldrene vil dermed igjen kunne få avkortet sosialhjelpen, få lavere
221 barnetillegg, og mindre i bidragsforskudd og bostøtte om man mottar dette. Alle ytelser og
222 ordninger som er beregnet i forhold til inntekt vil kunne avkortes. Skattlegging av barnetrygd
223 vil dermed kunne få negative konsekvenser for de som trenger barnetrygden som støtte til
224 oppfostring aller mest. Dette er ikke SV sin politikk.

225

226 Et enkelt søk på nettet sier at gjennomsnittlig inntektsskatt i Norge er på mellom 22 og 26 %.
227 Det er derfor ikke slik at de som tjener minst har mye lavere inntektsskatt enn de som tjener
228 mye. Vi har tilnærmet lik inntektsskatt de fleste av oss.

229
230 Dagens barnetrygd for ett barn er på kroner 21 192 i året per barn. Med å øke barnetrygden
231 til kr 30 000 i året og skattlegge den, vil dermed de fleste få en minimal økning i utbetaling på
232 ca kr 1 008,- i året (med en skattesats på 26 %), mens de som mottar ulike ytelser vil kunne
233 tape. Når vi i tillegg har et progressivt skattesystem, vil en familie med flere barn
234 sannsynligvis få økt inntektsskatten sin noe. Vi ser at selv for de som klarer seg på egen
235 inntekt vil spinninga gå utover vinninga.

236
237 Akershus SV er redd for at om vi begynner å rokke ved universelle ordninger, fordi de med
238 noe høyere skatt skal få sitte igjen med litt mindre, så rokker vi ved selve grunnlaget i
239 velferdssystemet. Universelle ordninger er der nettopp for å nå alle, er lite byråkratisk, og
240 skaper små forskjeller og fattigdomsstigma. De er med på å bygge et mer rettferdig samfunn.

241
242 Akershus SV sier derfor nei til skattlegging av barnetrygden.

243
244 Forslagsstiller: Stine Høivik

245
246 **U7: En trygg og kunnskapsbasert**
247 **transpolitikk**

248
249 Vi i SV har ingen konkret politikk på transpersoners situasjon i Norge.
250 Der mange ønsker et desentralisert tilbud i sine regioner, er denne ordningen heller blitt en ny
251 flaskehals før man kan henvises til NBTK ved Rikshospitaller.
252 Per i dag har Rikshospitaller monopol på utredning og behandling av transpersoner, og
253 dessverre er det slik at man i møte med dem utsettes for negative holdninger. I tillegg nekter

254 de å behandle etter internasjonale normer og iht forskning, herunder SOC 8, som er en
 255 internasjonal forskningsbasert standard for både behandling, kjønnsbekreftende behandling,
 256 og hormonbehandling av både voksne og unge. Personer som er nevrodivergent får heller
 257 ikke behandling for kjønnsinkongruens eller kjønnsdysfori, grunnet autismspeketer.
 258 Påstandene fra Rikshospitalet om at pubertetsblokkere for ungdom med kjønnsinkongruens
 259 er utprøvende behandling er feil, da dette har vært utprøvd og forsket på i flere tiår. Det er
 260 også veldig betenkeleg hvordan spekulasjonar om bivirkninger fungerer anderledes på cis-
 261 personer- der behandlingen ikke er kontroversiell i det hele tatt. Her vil de heller sette barn og
 262 unge på antidepressiver som er vesentlig mer skadelig metalt og fysisk for de det gjelder.

263

264 De har desentralisert for barn og unge, enkelte opp til 18, og enkelte opp til 23 år, men
 265 likevel ikke for voksne. Mange leger kvier seg for å hjelpe transpersoner, da monopolet til
 266 Rikshospitalet (NBKT) er slik at om man kommer på kant med de så kan de "avskiltes" som
 267 leger, slik som Purvis og Benestad.

268

269 Vi har siste årene sett hvor høyre-konservative mørkemenn/kvinnens fremtreden i det
 270 offentlige rom har ført til en eskalering av vold og trakassering av transpersoner, spesielt
 271 transkvinner, både i sosiale medier, men også innen politikken.

272 Som et feministisk parti plikter vi å ta vare på transpersoner, og ta deres utfordringer både
 273 samfunnsmessig men også iht helseutfordringer på alvor.

274 Vi ønsker derfor at SV skal være et trygt parti for transpersoner å være, samt føre en trygg og
 275 kunnskapsbasert politikk for transpersoner, og har følgende kulepunkter for vårt program
 276 fremover:

277

278 **SV VIL:**

- 279 ● Gi transpersoner et verdig helsetilbud, hvor ikke-spesialiserte tjenester
- 280 desentraliseres og avmonopoliseres, herunder avvikle Rikshospitalets (NBTK)
- 281 monopol på behandling av kjønnsinkongruens, og jobbe for at HKS i Oslo blir et
- 282 nasjonalt kompetansesenter. Det må bli kortere vei fra henvisning til rski, og stille
- 283 strengere krav til behandlere, ved holdninger og egnethet.
- 284 ○ Videreutvikle desentralisert utredning og behandling av kjønnsinkongruens og
- 285 kjønnsdysfori i regionene for barn, ungdom og voksne.
- 286 ○ Lage et samnordisk kirurgisenter i Sverige slik at 95% må tilbake for å fikse
- 287 opp i mindre feil ved operasjonen. En trenger kompetansen og det bør ikke
- 288 være slik at en må betale millioner for god srs og top surgery

- 289   ○ Innføre raskere utredningsløp, kjønnskorrigerende behandling for
 290   transpersoner, og innføre et bedre behandlingstilbud til de som
 291   detransisjonerer (angrere)
 292
- 293   ● Innføre et tredje juridisk kjønn før 2032 (da nytt personnummer kommer)
 294   ● Innføre en kunnskapsbasert behandling av transpersoner, her under i tråd med SOC 8
 295   ○ Informert samtykke for alle over 18 på hormoner - dette kutter byråkrattimer fra
 296   en totalt uforankret utredning
 297   ○ Øke kompetansen på transpersoners helse og behov i helsevesenet
- 298   ● Opprette en erstatningsordning for personer som uønsket har måttet gjennomgå
 299   et irreversibelt steriliseringsinngrep da dette fortsatt var et krav for endring av
 300   juridisk kjønn.
- 301   ● gjøre pater-est regelen kjønnsnøytral, slik at når noen føder et barn, blir personens
 302   ektefelle registrert som medforelder, uansett om det er som far eller som medmor,
 303   og utrede muligheten for at barn kan ha flere juridiske foreldre
- 304   ● Det må på plass ei bedre og konsis instruksjon for fastleger ved behandling av
 305   mennesker med intersex-tilstand, og beskytte intersex-barn mot unødvendige
 306   kirurgiske inngrep.
- 307   ● Øke midler til politiets arbeid for å bekjempe hatkriminalitet og hatefulle ytringer
 308   på nett
- 309   ● Fjerne beslutningen om at pubertetsblokkere av ungdom er “utprøvende behandling” i
 310   behandling av unge med kjønnsinkongruens , og sørge for at ungdom som har eller er
 311   under behandling for kjønnsinkongruens skal få en trygg og god utredning og
 312   behandling, uten moralisering og forsøk på å forhindre behandling.
- 313   ● Transmenn må inn i mammografiprogrammet
- 314   ● Kjønnsbekreftende operasjoner må anerkjennes på nivå som gjør ventelister kortere,
 315   med åpning for behandling i utlandet der det er ledig kapasitet
- 316   ●
- 317   ● Jobbe for en mer oppdatert plattform for fastleger, der transpersoner slipper utdaterte
 318   krav om psykiske evalueringar hos DPS, som potensielt og stjeler av DPS sin
 319   dyrebare tid
- 320   ● Gjeninnføring av laserhårfjerning for transfeminine på overkropp.
- 321   ● Undersøke muligheten til å utvide RSKI sitt støttetiltak for parykk til å også støtte
 322   hårdel der det er mulig
 323

324

325 **Under Oppvekst og Utdanning ønskes det å få inn følgende kulepunkt:**

- 326 • Ha helhetlig undervisning om seksualitet, sunne relasjoner, vold og
327 grensesetning fra barnehage og opp til vgs. Dette inkl tilbud rettet mot unge.

328

329 **2.6 En rettferdig og human flytkning- og asylpolitikk**

330 Norge bør gjøre være ledende i å gi transpersoner fra bl.a USA , India og andre land som
331 som førfølger, eller nekter transpersoner utredning,behandling eller få leve på like vilkår som
332 alle andre å få asyl i Norge.

333

334

335 artikler:

- 336 • [Standards Of Care 8](#)
- 337 • [Rapport: Helsevesenet svikter transungdommer / Egalia](#)
- 338 • [Rapport: Manglende tillit til helsehjelp for personer med kjønnsinkongruens](#)
339 [Nordlandsforskning](#)

340

341 Forslagsstiller: Nordre Follo SV

342

343 **U8: Innfør frikort for minstepensjonister**

344 **og uføre på minstesats nå!**

345

346 I dag er det en egenandelsordning hvor alle innbyggere over 16 år må betale egenandel for
347 helsetjenester opp til egenandelstaket på 3165 kr. Egenandelen er for høy for de i samfunnet
348 som har minst, og vi får høre om eldre og syke som rasjonerer, og dermed underdoserer
349 livsviktige medisiner, fordi de ikke har råd til å kjøpe medisinen de trenger. I tillegg har vi de
350 som utsetter viktig fysikalsk behandling mellom januar og august, fordi de ennå ikke har
351 oppnådd frikort, og mange velger å la vær da det virker uhensiktsmessig å ta det bare deler
352 av året. Dette gjelder spesielt pasienter som er sterkt angrepet av revmatiske diagnoser,
353 muskel- eller skjelettsykdommer, eller andre diagnoser som ikke kommer inn under gratis

354 rehabilitering og behandling, iht forskrifter og lovverk. En stor gruppe med psykiske lidelser,
355 enten det er angst, sosial angst, ptsd, bipolaritet og andre får ikke medisinene som avhjelper
356 dem i hverdagen på blå resept. Det fører til at de ikke kan gå i behandling hos psykolog eller
357 lignende og ikke har økonomi til å kjøpe medisinene de trenger. Samtidig som utgiftene for de
358 fleste øker i form av renter på lån til bolig, husleie, strømkostnader, og ikke minst dagligvarer
359 ser man at en sårbar gruppe mennesker sliter i større grad med å få endene til å møtes, dette
360 er de med minstesats på pensjon og uføretrygd. Denne gruppen har også i større grad
361 dårligere helse og dårligere vilkår for å ha god helse enn de med fast jobb og god inntekt.
362 Dette utgjør rundt 395 000 nordmenn, hvor 1/3 utgjør pensjonistene. Selv om uføre og
363 pensjonister ikke betaler egenandel på blå resept, har likevel mange i denne gruppen store
364 utgifter til legemidler og annet medisinsk materiell som IKKE favnes av blåreseptordningen.
365 Det som teller inn i grunnlaget for egenandeler, og senere frikort ved oppnåelse av denne er
366 egenandeler hos lege, fysioterapeuter, psykolog, sykehus/politiklinikk, laboratorier og
367 røntgen, pasientreiser, opphold ved opptreningssentre eller andre rehabiliteringsinstitusjoner,
368 behandlingsreiser i regi av OUS til utlandet, og enkelte tannhelsebehandlinger. I tillegg til
369 medisiner på blå resept, bandasjstutstyr og andre medisinske nødvendigheter som går under
370 blåreseptordningen. Uhelse koster AS Norge mange milliarder i året, og de med minst penger
371 er de som har høyest utgifter i forhold til inntekten sin.. Derfor kan frikort for
372 minstepensjonister og uføre på minstesats lette på enkeltmenneskers evne til å bevare sin
373 helse med rett medisiner og tilgang til behandling gjennom hele året, og ikke bare når de
374 først har oppnådd frikort. Etter en beregning av frikortets maksbeløp, og antall i Norge per
375 01.09.2024 har minstesats på pensjon og uføretrygd, vil dette koste i underkant av 1, 25
376 milliarder norske kroner. Vårt forslag er derfor at SV i budsjettforhandlingene skal prioritere en
377 omfordeling hvor 1,25 milliarder kroner brukes på å gi denne gruppen egenandelsfritak.
378 Denne gruppen bør også innlemmes i ordningen av gratis tannlegebehandling

379 ● SV VIL INNFØRE FRIKORT FOR ELDRE OG UFØRE

380 ● SV VIL INNFØRE FRIKORT FOR ALLE PÅ SOSIALSTØNAD

381 ● SV VIL INNFØRE FRIKORT FOR STUDENTER OG UNGE UNDER 25 ÅR

382 ● SV VIL INNFØRE ORDNINGEN HVOR ALL LIVSVIKTIG MEDISIN OMFATTES AV
383 BLÅRESEPTORDNINGEN

384

385 Forslagsstiller: Nordre Follo SV, Knut M Iversen, Eva-Britt S Myklebust.

386

387 **U9: SV må stille knallharde krav for å** 388 **hindre naturtap**

389

390 Naturmangfoldet forsvinner i et tempo som truer selve grunnlaget for menneskenes
391 eksistens. FNs naturpanel advarer om at dersom vi ikke tar bedre vare på naturen, vil
392 vi svekke vår evne til å produsere mat, sikre tilgang på rent vann og beskytte oss mot
393 naturkatastrofer som flom og tørke. Den viktigste årsaken til tap av naturmangfold er
394 arealendringer. Villmark forsvinner, men også naturen i nærheten av der folk bor.

395 En rapport fra NINA i 2023 viser at over 2 100 km² landareal er regulert til bygging av
396 fritidsboliger, boliger og næringsområder – langt mer enn kommunene trenger for å
397 oppnå sine vekstmål. I tillegg uttrykker Økokrim bekymring over ulovlig bygging i
398 strandsonen.

399 Kun en liten del av Norges naturverdier er kartlagt og kartfestet, og
400 konsekvensutredningene som utføres, er ofte utilstrekkelige. Mange kommuner stiller
401 heller ikke tilstrekkelige krav til utbyggere for å sikre nødvendig kunnskap om naturen.
402 Dermed blir konsekvensutredningene ofte "bestillingsverk" som i mange tilfeller bryter
403 med lovverket.

404 FNs naturpanel påpeker at vi ikke bare må stanse tapet av naturmangfold – vi må
405 også restaurere natur for å unngå økologisk kollaps. Naturrestaurering brukes
406 imidlertid i for liten grad i planprosesser, og der miljøoppfølgingsplaner eksisterer, er
407 de sjelden forpliktende. Kommunene kontrollerer dessuten sjelden om planene faktisk
408 gjennomføres.

409 Kommunene har for lite kunnskap om hvilke naturverdier som bør bevares, og det
410 finnes få incentiver og mekanismer for å bevare eller restaurere natur.

411 Statsforvalterne følger i tillegg i for liten grad opp kommunenes naturforpliktelser.

412 Regjeringens begrensninger i innsigelsesinstituttet har blitt så omfattende at
413 Riksrevisjonen mener dette truer sentrale regionale og nasjonale miljømål.

414 **SV må handle nå for å stanse naturtapet!**

415 For å hindre kollaps i naturen, må SV stille følgende krav:

- 416 1. **Nasjonale krav om arealnøytralitet:** Kommunene må pålegges å
417 implementere arealnøytralitet som grunnprinsipp i arealforvaltningen.
- 418 2. **Revisjon av natur- og planlovgivning:** Naturmangfoldloven og Plan- og
419 bygningsloven må revideres, og det må utvikles veiledere som styrker
420 kunnskapen om natur tidlig i planprosessene.
- 421 3. **Kommunal kvalitetssikring av konsekvensutredninger:** Kommunene må
422 bestille og kvalitetssikre konsekvensutredninger, på utbyggers regning.
- 423 4. **Obligatorisk "planvask":** Alle gjeldende planer må oppdateres med ny
424 kunnskap og tilpasses gjeldende lovverk.
- 425 5. **Begrensning av arealbruk:** Det må ikke være tillatt å åpne for mer areal
426 enn det som er nødvendig for å dekke utbyggingsbehovet i en periode på
427 maksimalt fire år.
- 428 6. **Temaplaner for natur:** Alle kommuner må utarbeide temaplaner som
429 kartfester natur som skal bevares og restaureres, med hensyn til friluftsliv,
430 vilt, jordvern, klimatilpasning og naturmangfold.
- 431 7. **Styrket veiledning og kontroll:** Statsforvalternes kapasitet må utvides, og
432 innsigelsesinstituttet må revideres for å sikre bedre oppfølging av
433 kommunenes arealforvaltning.

434 Forslagstillere: Ås Sv, Nordre Follo SV og Frogn SV

435

436 **U10: Rettferdig økonomi for alle.**

437 De stadig økende forskjellene mellom rike og fattige i Norge er en alvorlig trussel mot
438 samfunnet og demokratiet.

439 SV mener det er nødvendig med en politikk som fremmer omfordeling av ressurser, styrker
440 velferdsstaten og investere i utdanning og helse. SV ønsker å bekjempe fattigdom ved å styrke
441 offentlig sektor og med økte skatter for de som har mest.

442 SV sikret store gjennomslag for miljøet, flere viktige grep for å styrke folks økonomi, og får
443 utvidet og styrket velferdsreformene våre, gratis SFO og tannhelsereformen i statsbudsjettet
444 for 2025.

445 *"-Nå tar vi store grep for mer rettferdig fordeling og styrking av folks økonomi. Vi løfter*
446 *minstepensjonistene, studentene og barnefamiliene."* Kirsti Bergstø, 01.12.2024, sv.no

447 SV fikk gjennomslag på utvidet bostøtte for de som lever på dagpenger- og går på AAP, og
448 sørget for at de som har krav på bostøtte også er sikret ekstra støtte til strøm som ikke er
449 dekket av husholdningen.

450 Dessverre ser vi at gruppen med enslige, uten egen familie eller der barna er blitt voksne og
451 flyttet ut, der inntektskilden er uføretrygd eller lønn fra lavtlønnet yrke, på nytt uteblir på
452 listene over SV sine gjennomslag i statsbudsjettene.

453 Per dags dato har du ingen krav på bostøtte fra Husbanken om inntekten overstiger en gitt sum
454 i måneden før skatt, uavhengig av husleieøkning, dyre strømregninger og andre utgifter.

455 Ingen bostøtte, ingen rett til strømstøtte.

456 SV sitt gjennomslag på skattelette for de med lav inntekt er en god start i riktig retning, men
457 som gir minimalt med økonomisk effekt da dette er snakk om noen hundrelapper i året.

458 Likevel, for enkelte, kan skattelette avgjøre om inntekten din overskrider grensen for rett til
459 bostøtte og kan ende med å tape mer penger enn hva en skattelette vil gi.

460 Bostøtte er en skattefri ytelse som, da særlig viktige for uføre, ikke blir registrert som
461 skattepliktig inntekt og får ingen «straffbar» påvirkning på utbetalinger fra Nav.

462 Om flere får innvilget rett på bostøtte kan ringvirkningene gi færre sosialklienter hos de
463 kommunale NAV- kontorene, som igjen frigir menneskelige og økonomiske ressurser slik at
464 de kan settes inn der det er større behov.

465 **Rælingen SV krever:**

- 466 ● at vi skal ha en tydelig politikk hvor vi tar opp kampen for å styrke rettigheter for
467 enslige med lav inntekt inn i budsjettforhandlinger og andre politiske forumer.
- 468 ● at alle skal ha rett på en likestilt, styrket og rettferdig økonomi.
- 469 ● at taket på inntektsgrensen for rett til bostøtte fra Husbanken heves for å matche de
470 økonomiske prisstigningene i samfunnet.

471

472 **U11: Kan fredspartiet SV**
473 **gjenreisast?**

474 Kva må SV gjere for å kome tilbake på sporet av ein verkeleg fredspolitikk etter samanbrotet i
475 partiet sin politikk etter Russland sitt angrep på Ukraina 24.februar 2022?

476 Partiet må gå tilbake til analysen av Norge som ein integrert og underlagt del av den
477 ekspansive og aggressive NATO-alliansen, styrt av supermakta USA, i konflikt med
478 reetablerte stormakter, som Russland og framveksande supermakter, som Kina. Først da blir
479 forsvaret av småstatsrettane, FN og folkeretten truverdig.

480 Partiet må også gå tilbake til det langsiktige målet om at Norge skal bryte med NATO-
481 alliansen. Og ein må da gje slepp på alliansen si sjølvforståing om å vere ein einestående
482 rettstrygg og jamstilt fellesskap i strid med ulike alliansar av autoritære og aggressive statar
483 som krev militære mottiltak over heile kloden, t.d. norske fregattar på NATO-oppdrag i
484 Stillehavet.

485 Partiet må ta fram igjen eit absolutt krav om internasjonale, gjensidige tryggingssavtaler som
486 løysing på internasjonale konflikter eller nasjonale tryggingssbehov - som alternativ til militær
487 ekspansjon, styrkeoppbygging og militære angrep.

488 Partiet må halde fast på avvisinga av militær støtte til krigførande partar. I Ukraina sitt tilfelle
489 hadde alt NATO lova og levert våpen og på lengre sikt medlemskap, mens forhandlarar
490 drøfta nøytralitet og tilbaketrekking, enda mens krigen var i gong.

491 Partiet må peike systematisk på alternative tiltak for å sikre den nasjonale tryggleiken – i
492 debatt med dei opprustingstiltaka eit NATO-integrert norsk forsvar set i verk. I staden
493 forsvarar SV (og Rødt) Forsvarsplanen av juni 2024 med alliansen sitt trugsmåls-bilete intakt
494 og planar om stadig sterkare integrasjon i alliansen sine militære satsingar.

495 Ikkje minst må partiet halde fram med å insistere på behovet for eit tryggingsspolitisk alternativ
496 og ein open debatt om det denne posisjonen inneber. Mangelen på debatt om slike alternativ
497 og den offentlege uviljen mot å erkjenne at dei finst, utgjør – som under heile den kalde krigen
498 – ein særleg fare: folk vel å halde munn, vi trur vi berre er trygge når alle er einige, andre syn
499 blir stempla som tryggingssrisiko og indre fiendskap. Ikkje minst derfor må SV vende tilbake til
500 sitt eige fredsvenlege og NATO-fiendslege grunnlag.

501

502 **U12: SV vil ha kontroll på krafta.**

503 SV vil at Stortinget avviser Fornybardirektivet. Det svekker lokaldemokratiet og truer den
504 kommunale vetoretten og naturvernet i vindkraftsaker. Fornybardirektivet vil bety mer
505 vindkraft med mer ødelagt natur som resultat.

506 SV vil også at Stortinget melder Norge ut av EUs energiunion for at vi fritt kan bestemme
507 norsk kraftpolitikk med hensyn til industri, arbeidsplasser og forbrukere. Det innebærer
508 utmelding av ACER, utmelding av EUs tredje energimarkedspakke og nei i Stortinget til EUs
509 fjerde energimarkedspakke.

510

511 **U13: Utenforskap er et** 512 **samfunnsproblem**

513

514 Utenforskap er en av de største utfordringene vi står overfor i dagens samfunn. Det handler
515 om de som faller utenfor arbeidslivet, de som opplever sosial isolasjon og ensomhet, og de
516 som ikke får tilgang til de samme mulighetene som resten av oss. Utenforskap er ikke bare et
517 problem for de som rammes direkte, det er et problem for hele samfunnet for når noen faller
518 utenfor, svekkes fellesskapet vårt. Utenforskap er ikke et individ-problem, men er systematisk
519 for måten vi innretter samfunnet vårt på med stadig mer fokus på individet fremfor
520 fellesskapet.

521 Utenforskap er derfor heller ikke ett problem med én enkel løsning. Det er komplekst og
522 krever systematiske endringer i hele samfunnet. SV har alltid kjempet for et samfunn der alle
523 har like muligheter, uavhengig av bakgrunn, økonomisk situasjon eller helse. Vi kjemper for:

524 ● **Styrke velferdsstaten:** Vi må sikre at alle har tilgang til gode helsetjenester, utdanning og
525 sosiale tjenester. Dette innebærer å øke bevilgningene til helsevesenet, sikre gratis utdanning
526 og styrke de sosiale sikkerhetsnettene. Vi vil øke sosialhjelpssatsene, sikre rimelige boliger
527 for alle og bekjempe barnefattigdom gjennom målrettede tiltak

528 ● **Arbeid til alle:** SV jobber for en arbeidsmarkedspolitik som inkluderer alle. Vi vil bekjempe
529 arbeidsledighet ved å skape flere grønne jobber, sikre rettferdige arbeidsvilkår og redusere
530 bruken av midlertidige ansettelser

531 ● **Inkludering og mangfold:** Vi må jobbe for et samfunn der alle føler seg inkludert. Dette
532 innebærer å bekjempe diskriminering, fremme likestilling og sikre at minoriteter får like
533 muligheter. Vi må sikre at innvandrere og flyktninger får muligheten til å delta i arbeids- og
534 samfunnsniv. Dette innebærer språk- og arbeidsmarkedstiltak som fremmer inkludering.

535 ● **Styrke lokalsamfunnene:** Vi vil styrke lokale initiativer som fremmer fellesskap og
536 inkludering, og sikre at alle har tilgang til kulturelle og sosiale aktiviteter der de bor.

537 ● **Satse på utdanning og tidlig innsats:** Gode barnehager og skoler som løfter alle barn,
538 uavhengig av bakgrunn, er avgjørende for å hindre utenforskap. Vi må sikre at alle barn får
539 en god start i livet med tilgang til kvalitetsutdanning og tidlig læring.

540 ● **Styrke psykisk helsevern:** Mange som opplever utenforskap sliter med psykisk helse. Vi må
541 styrke tilbudet innen psykisk helsevern og sikre at alle får den hjelpen de trenger, tidlig.

542 • Øke samarbeid mellom tjenester: Mange som opplever utenforskap har sammensatte
543 utfordringer. Vi må sikre bedre samarbeid mellom helse-, sosial- og utdanningstjenester for å
544 gi helhetlig støtte til de som trenger det.

545 • Fremme sosialt entreprenørskap: Støtte initiativer som fremmer sosialt entreprenørskap og
546 innovasjon for å skape nye løsninger på utenforskap.

547 • Samarbeid med frivillige organisasjoner: Frivillige organisasjoner spiller en avgjørende rolle
548 i å bekjempe utenforskap. Vi vil styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner ved å sikre
549 forutsigbar finansiering og støtte til deres viktige arbeid. Dette inkluderer å gi frivilligheten
550 frihet og forutsigbarhet gjennom en overordnet, forpliktende avtale mellom regjering,
551 kommunesektor og frivilligheten. Vi vil også fremme samarbeid mellom skoler, kulturskoler og
552 frivillige organisasjoner for å støtte opp under et bredt syn på kunnskap og kompetanse

553 La oss fortsette å kjempe for et inkluderende, rettferdig og solidarisk samfunn. Sammen kan
554 vi gjøre en forskjell!

555

556 U14: Bevar naturen på Krogstad

557 Skogen på Krogstad står i fare. Akershus Energi Vind vil bygge Norges største vindmøller i et
558 område med sårbar natur med gammelskog og flere rødlistede arter. Nå må naturen settes
559 først – grønn energiproduksjon kan og må skje på folk og naturens premisser.

560 Gang på gang har vi sett hvordan kraftproduksjon har kommet i konflikt med behovet for å ta
561 vare på viktige naturverdier. FNs naturavtale forplikter oss til å verne mer natur, og restaurere
562 ødelagt natur frem mot 2030.

563 Vindkraft på land er en svært arealkrevende måte å produsere energi på, og betyr store
564 naturinngrep. NRK har det siste året kommet med alvorlige avsløringer om en nærmest
565 systematisk mangelfull kunnskapsinnhenting om naturverdier i forbindelse med store
566 utbyggingsprosjekter, som har ført til at viktige naturverdier har blitt rasert. På Krogstad, der
567 Akershus Energi Vind ønsker å etablere vindkraft, er det gammelskog, og det er observert
568 flere rødlistede arter. Fordi Romerike er en lite vindutsatt region må også vindmøllene bli
569 høye, og man regner med at det blir mellom 4-6 vindmøller på mellom 250-300 meter.
570 Konsekvensene ved en nedbygging vil bli alvorlige og irreversible.

571 Akershus har et stort kraftunderskudd som vil vokse i årene fremover. Over halvparten av
572 norsk energibruk er fossilt. Skal vi komme til nullutslippssamfunnet og nå våre klimamål
573 trenger vi mer fornybar kraft, men vi må også få mer ut av kraften vi allerede produserer. Det
574 foreslåtte vindkraftanlegget skal ha villet dekke energibehovet for om lag 5000 husstander.

575 Vi redder ikke klimaet ved å rasere naturen. Derfor må vi forene mer fossilfri
576 energiproduksjon med en politikk som setter natur foran profitt. SV har fra opposisjon på
577 Stortinget dyttet i gang en historisk havvindsatsning. SV i Lillestrøm presset nylig gjennom en
578 satsning på solenergi på sine kommunale bygg, som har satt kommunen på kartet innenfor

579 solenergimiljøet. Men det er ikke nok. De fleste tak i Akershus er hverken kommunale,
 580 fylkeskommunale eller statlige, de er private. Grå arealer må brukes mer til kraftproduksjon.
 581 Akershus har et stort potensiale til å bidra med mer grønn energiproduksjon som ikke går på
 582 bekostning av naturen, også gjennom bergvarme og oppgradering av vannkraftverk.

583 Akershus SV vil:

- 584 ● Stanse vindkraftutbygging i sårbar natur på Krogstad.
- 585 ● Bruke fylkets eierskap i Akershus Energi til å bidra til en storstilt utbygging av
- 586 solenergi, særlig på tak i borettslag, sameier og næringsbygg.
- 587 ● Opprette et statlig selskap for utbygging av solkraft på tak og vegger.
- 588 ● Tilby gratis rådgivning om solenergi gjennom Akershus Energi til alle boligeiere.
- 589 ● Jobbe for redusert energiforbruk på alle kommunale, fylkeskommunale og statlige
- 590 bygg og anlegg, blant annet ved hjelp av energikartlegging
- 591 ● At det skal installeres solenergi på kommunale, statlige og fylkeskommunale bygg ved
- 592 nybygg og ved rehabilitering av tak og fasader, der forholdene ligger til rette for det.
- 593 ● At det gis gode støtteordninger til investeringer i solenergi og energieffektivisering i
- 594 lavinntektshusholdninger.

595

596 U15: Fra oppbevaring til meningsfull fritid og 597 lek

598 Over 150,000 barn går på skolefritidsordningen (SFO) (inkl. FFO og AKS). På første trinn er
 599 andelen hele 82 % på landsbasis, og for mange barn skjer nå «leken i gata» nettopp der.
 600 Dette gjør SFO til den største og viktigste fritidsarenaen for mange barn. I St. Meld. 6 (2019-
 601 2020) står det at SFO skal ha et rikt tilbud av lek, kultur og fritidsaktiviteter. Det skal være god
 602 kvalitet, og det understrekes at SFO bør innrettes slik at alle barn kan delta innenfor et
 603 inkluderende fellesskap.

604 I tillegg kan man argumentere for at SFO, med tydelig vekt på lek, nå har blitt ekstra viktig for
 605 de yngste barna som i mange tilfeller begynner på skolen allerede som 5-åringer. Den leken
 606 som ble borte da 6-årsreformen kom, kan for mange barn gjenfinnes nettopp på SFO.

607 I 2018 kom en nasjonal evaluering av SFO. Et av hovedfunnene der var at det er stor
 608 variasjon i kvaliteten på SFO-tilbudet. Enkelte steder har man klare pedagogiske planer for
 609 SFO og fyller ordningen med godt innhold for barna, mens SFO andre steder er mer preget
 610 av å være en oppbevaringsplass for barna. Hvilke aktiviteter som tilbys varierer i svært stor
 611 grad ([Evaluering av skolefritidsordningen \(SFO\) | udir.no](#)).

612 Selv om denne evalueringen også viser at mange foreldre mener at deres barn trives på
 613 SFO, er foreldre også jevnt over mindre positive til aktivitetstilbudet og måltidene i SFO.
 614 Foreldre til barn med «særskilte behov» vurderer SFO mer negativt enn øvrige foreldre. Det

615 framkommer ikke hva foreldre som har valgt å ikke ha sitt barn på SFO mener, og evt.
616 årsaker til at de har valgt tilbudet bort.

617 I august 2021 trådte ny rammeplan for SFO i kraft. Den er forpliktende, og skal sørge for at
618 alle barn for et godt tilbud, uansett hvor de bor. Evalueringen av innføring av ny rammeplan
619 for SFO, utført av NTNU, viser et svekket SFO-tilbud til elever med «særskilte behov». Den
620 viser også at rammeplanen i liten grad har blitt en integrert del av arbeidet i SFO. Mange
621 ansatte opplever at det er for lite tid og ressurser til utviklingsarbeid, og flere barn og færre
622 ressurser har satt kvaliteten på SFO-tilbudet mange steder under press.

623 Det er positivt at vi har fått gjennomslag for at mange familier nå ikke behøver å betale direkte
624 for SFO, men en konsekvens av dette økonomiske utjevningstiltaket er også at antall barn på
625 SFO har økt – uten at det nødvendigvis har tilkommet nye ressurser. Nå må vi prioritere tiltak
626 som i enda større grad berører barna direkte, og sørge for at skoleeiere har forutsetninger for
627 å overholde rammeplanen for SFO og 'ivareta barnas behov for omsorg og tilsyn, samtidig
628 som det gis rik mulighet for meningsfull fritid og lek' (hentet fra rammeplanen for SFO).

629 Vi trenger:

- 630 • Øremerkede midler til kommunene, som kan frigjøre ressurser og sikre tilstrekkelig
631 bemanning og oppfølging, også for de barna med behov for ekstra tilsyn og
632 tilrettelegging
- 633 • Økt grad av tilsyn med SFO-tilbudet i kommunene, og økte midler til Statsforvalter og
634 Utdanningsdirektoratet til dette.
- 635 • Etablere kompetansetiltak og utdanningstilbud innen SFO, både for skolefritidsledere
636 og medarbeidere – både for å sikre god kompetanse, og for å etablere en karrierevei
637 og muligheter for økt lønn for de som ønsker å jobbe ved SFO.
- 638 • Tilskuddsordning på nasjonalt eller regionalt nivå som aktører innen idrett, kunst, fritid,
639 matlaging etc. kan søke til for å finansiere terminkurs ved SFO-er. Tiltaket kan både
640 bidra til å eksponere barna for ulike aktiviteter og kulturer, men også være en kilde til
641 inntekt for lokale kunstnere/aktører og en kilde til rekruttering inn i lokal idrett. En SFO
642 med et godt aktivitetstilbud kan også bidra til å utjevne forskjeller, da ikke alle har råd
643 til å finansiere private aktivitetstilbud.

644